

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 20. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Miniszterelnökké választotta a parlament Orbán Viktort

A nemzeti együttműködés, az egység és az európai közép megerősítésére irányul majd harmadik kormányának politikája - mondta Orbán Viktor miniszterelnök az újráválasztása után tartott szombati beszédében, az Országgyűlésben. „Olyan kormány megalakítására törekszem, amely képes egyszerre igazságos és versenyképes Magyarországot teremteni” - mondta. Európa- és külpolitikájukról Orbán Viktor úgy fogalmazott, hogy azt a tisztánlátás, a nyílt párbeszéd és a bátor gondolkodás jellemzi majd. Hangsúlyozta, hogy Magyarország a NATO és az Európai Unió része, efelől pedig kormányzásuk idején sem lesz kétség. Jelezte ugyanakkor, hogy az ország ezen szövetségekben tag, nem pedig tús, Magyarországnak megvannak a saját javaslatai, „senki nem várhatja el tőlünk, hogy némának tectssük magunkat”. Azt „sem várhatja el tőlünk senki, hogy tökfilkónak tectssük magunkat, akinek nincs egyetlen épékzláb gondolata arról, mit kell, kellene tennünk” - fogalmazott. A választások kapcsán kiemelte, hogy mivel azon az egész magyar nemzet részt vett, így mind a parlament, mind a kabinet joggal tekintheti magát a nemzet kormányának és a nemzet Országgyűlésének. A következő négy év külpolitikájára kitérve azt mondta, hogy annak középpontjába a gazdaságpolitikai kapcsolatok, valamint a markáns nemzetpolitika kerül majd. Utóbbival kapcsolatban kijelentette: a Kárpát-medencében élő magyarokat megilleti a kettős állampolgárság, a közösségi jogok és az autonómia.

Áder János: túrheteretlen a Pásztor Istvánt ért súlyos inzultus

Túrheteretlennek tartja Áder János köztársasági elnök a Pásztor Istvánt, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnökét ért inzultust. Túrheteretlen, hogy Magyarországon valakit magyarságában alázzanak meg fényes nappal a hatóságok szeme láttára az Országház előtt - jelentette ki az államfő pénteken tartott sajtótájékoztatón emlékeztetve, hogy Pásztor István személyes meghívására vett részt az Országgyűlés keddi alakuló ülésén. A köztársasági elnök szerint a VMSZ-vezető jelenléte a parlament alakuló ülésén azt üzente mindenkinek, hogy a kisebbségben élő magyarság tagjai fontosnak tartják a magyar nemzethez tartozás kifejezését. Akik minden emberi mivoltukból kifordulva megalázták Pásztor Istvánt, azok valójában megalázták a Magyarországon élő kisebbségeket, a határon túli magyarokat, köztük a Vajdaságban élőket, és megalázták „egész nemzetünket” - fogalmazott Áder János, hozzátéve: akik ezt tették, nem számoltak azzal, hogy az „emberségében és magyarságában is meggyalázott Pásztor István” a kisebbségben élő magyarság azon vezetői közé tartozik, akik az elmúlt évtizedekben magyarként álltak helyt békében és háborúban. Az államfő egyértelművé tette: nem nézhetjük tétlenül, ha bárki a határokon túl élő magyarokat és azok vezetőit gyalázza. „Nem fordíthatjuk el tekintetünket, ha bárkit vallása, társadalmi hovatartozása, nemzetisége, politikai meggyőződése vagy véleménye miatt bántalmaznak” - mondta, fontosnak nevezve a történetek tanulságainak levonását.

Pedagógiai csomagot juttatnak el a diaszpóra vasárnapi iskoláinak

A diaszpóra vasárnapi iskoláinak működését segítő pedagógiai csomagot juttat el a Nemzetpolitikai Államtitkárság a külügyi tárca és a Balassi Intézet közreműködésével – jelentette be Répás Zsuzsanna. A nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár közlése szerint összesen 129 vasárnapi iskola, közel négyezer gyermek részére állítottak össze 150 pedagógiai csomagot. Répás Zsuzsanna elmondta: a mintegy 5,5 millió forint értékű, hétvégi magyar iskolákat segítő csomag mese- és készségfejlesztő könyveket egyaránt tartalmaz. Jelezte, Észak-Amerikától kezdve Ausztrálián át minden kontinensen működnek hétvégi magyar iskolák, ahol a másod-, harmadgeneráció tagjai a magyar nyelvvel, kultúrával és történelemmel foglalkozhatnak. Pröhle Gergely, a Külügyminisztérium helyettes államtitkára az eseményen kiemelte: mindenkinek döntő fontosságú a külföldön élő magyarok közösségeinek megmaradása, hiszen ők potenciális lobbistái Magyarországnak. Hangsúlyozta: nincs külön nemzet- és külpolitika, ezek nem választhatók el egymástól, ez különösen érzékelhető a nyugati magyar diaszpóra tagjaival találkozáskor. Ugyanakkor az is érezhető, hogy a magyar nyelvi identitás „megroppan”, ami komoly probléma - mutatott rá. A helyettes államtitkár úgy látja, ez újabb feladatok elé állítja a nemzetpolitikát és azt a külpolitikai gondolkodást, amely igyekszik bevonni a külföldön élő magyarokat az országgal kapcsolatos érdekérvényesítésbe. Ők potenciális lobbistái Magyarországnak és sajátos módon gazdagítják a magyar külképviseleti rendszert. E vasárnapi iskolák gyakran az egyházhoz kötve működnek, ezért a helyi magyar nyelvű egyházi közösségek is fontos szerepet töltenek be - közölte. Hatos Pál, a Balassi Intézet főigazgatója az intézet módszertani támogató tevékenységét emelte ki. Jelezte, több olyan kiadványt is kifejlesztettek amely korai általános iskolás korban segíti a vasárnapi magyar intézményeket, és az élményszerű tanulást helyezi a középpontba. Felidézte a hétvégi magyar iskolák első világtalálkozóját is, amely szavai szerint azóta is gyümölcsöző együttműködést indított el.

Késik, de nem múlik? – Terítéken az autonómiastatútum

Jövő héten kezdi meg a munkáját az RMDSZ és a Magyar Polgári Párt (MPP) hatfős vegyes bizottsága, amelynek az lesz a feladata, hogy a közvitára előkészítse a Székelyföld területi autonómiájának törvénytervezetét – jelentette be csütörtöki kolozsvári sajtótájékoztatóján Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke. Elmondta, minél hamarabb le szeretnék zárni az egyeztetéseket, hogy a közvita után benyújthassák a tervezetet a parlamentben. A politikus nem tudta megjósolni, hogy a szakértői testület mikor fejezi be munkáját. Kelemen Hunor továbbá az MTI kérdésére elmondta, az RMDSZ egyelőre „nem hajtja bele” a székelyföldi önkormányzatokat abba a „médiabalettbe”, hogy fogadjanak el autonómiapárti nyilatkozatokat, amiként azt a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) februárban javasolta. Hozzátette, az eddig elfogadott három autonómiapárti önkormányzati nyilatkozat

mindegyikét megtámadta a közigazgatási bíróságon az illetékes prefektus. Az RMDSZ megvárja, hogy mi lesz a kimenetele ezeknek a pereknek. „Nem a szándékkal van a baj, hogy a Székelyföld virtuális határait az önkormányzati szándéknyilatkozatokkal kirajzoljuk. Az eszközzel kapcsolatban vannak fenntartásaink” – mondta. Az RMDSZ elnöke egy áprilisban végzett felmérésre hivatkozva úgy értékelte, hogy az erdélyi magyarság körében az elmúlt öt hónapban csökkent az euroszkepticizmus, és jelentősen nőtt az európai intézmények iránti bizalom. Hozzátette, a mérések szerint az RMDSZ minden bizonnyal átlépi az európai parlamenti választások ötszázalékos küszöbét, és biztosítani tudja az erdélyi magyar képviselők jelenlétét az Európai Parlamentben. Kelemen Hunor szerint, ha sikerül meggyőzni a magyar választókat, hogy az országos átlagnál nagyobb arányban menjenek el szavazni, az RMDSZ akár három EP-mandátumot is megszerezhet. Az MTI kérdésére továbbá kijelentette, Románia biztosan nem fogja belépését kérni abba a perbe, amely az Európai Unió luxemburgi bíróságán folyik a Minority SafePack elnevezésű európai polgári kezdeményezés betérjesztői és az Európai Bizottság között. A miniszterelnök-helyettes hozzátette, hogy az SZNT-nek a nemzeti régiókról szóló polgári kezdeményezési perébe viszont Görögország és Szlovákia „unszolására” Románia is kérte a belépését. Kelemen Hunor úgy tudja, hogy Románia belépési kérelme megkésett.

Ponta Silaghival gyűrné le az RMDSZ-t Szatmáron

Átiratkozott a Szociáldemokrata Pártba (PSD), és a Konzervatív Párttal (PC) és a Románia Haladásáért Országos Szövetséggel (UNPR) közösen alkotott Szociáldemokrata Szövetség (USD) jelöltjeként indul május 25-én az európai parlamenti választásokkal egy időben tartandó hazai időközi parlamenti megmérettetésen a Szatmár megyei kettes körzetben Ovidiu Silaghi. Ezt Victor Ponta miniszterelnök, a PSD országos elnöke jelentette be Avasfelsőfaluban. Ponta azzal indokolta a döntést, hogy Szatmár megyében csakis akkor van esély megverni az RMDSZ-t, amennyiben a román pártok összefognak. Szomorú bejelentésnek nevezte Victor Ponta nyilatkozatát Pataki Csaba szenátor, Szatmár megyei RMDSZ-elnök, aki szerint a választási kampánynak a programokról kellene szólnia, és nem arról, hogy ki kit szorít ki a versenyből. „Sikerült meghonosítaniuk a balkáni politizálást és a magyarellenességet Szatmár megyében” – sommázta az utóbbi három év történéseit az elnök, aki úgy vélekedett, a szövetség jelöltjének, Nagy Szabolcsnak a nem egészen 30 százalékos magyarságú szatmárnémeti körzetben ennek ellenére van esélye nyerni. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök csütörtökön butaságnak nevezte a kormányfő kijelentését, és szerinte Ponta a kampány után szégyenkezni fog kijelentése miatt. Kelemen Hunor úgy értékelte, a Szatmár megyében a választók is tudják, magyarellenes kampánnyal nem lesz jobb sorsa az ott élő embereknek. Rámutatott, a két évvel ezelőtti parlamenti választás alkalmával az akkor még létező Szociálliberális Uniónak (USL) az volt a célja, hogy az RMDSZ jelenlétét csökkentsék az önkormányzatokban. „Mint kiderült, a helybeliek azóta visszasírják Csehi Árpád megyei tanácselnököt és Ilyés Gyulát, Szatmárnémeti polgármesterét” – jegyezte meg a szövetségi elnök.

Jókai Tibor lett az SZMPSZ új elnöke

XXII. országos közgyűlését tartotta vasárnap a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége Rimaszombatban. A tisztújítás mellett a küldöttek módosították a szövetség alapszabályát és elfogadták az SZMPSZ 2014-2018-as időszakra vonatkozó programját. Két jelölt méretette meg magát az elnöki posztért, a 88 jelenlevő küldött 46 szavazattal Jókai Tibort választotta meg az SZMPSZ új elnökévé. Pék László leköszönő elnök 42 voksot kapott. Az alelnöki posztokon nincs változás. Ádám Zitát 47, Vörös Máriát 57 szavazattal újraválasztotta a közgyűlés. Jókai Tibor reményét fejezte ki, hogy „egy átgondoltabb, hatékonyabb, rugalmasabb munkaformát” tud vinni az SZMPSZ mindennapi munkájába. „Nagyon fontosnak tartom a minőségi, a XXI. század kihívásainak megfelelő országos programoknak az akkreditációját, amelyek a regionális és országos szakmai továbbképzéseket bővíthetik, megfelelve az igényes pedagógusi elvárásoknak. Azok anyagi hátterét a célirányos anyaországi támogatásokból megvalósíthatónak tartom. Sajnos, ez az elmúlt másfél évben nem történt meg. Annak okait, hogy miért utasították el, sajnos, a mai napig sem sikerült tisztázni” – fejtette ki. Az SZMPSZ új elnöke arra is felhívta a figyelmet, hogy iskoláink egy része nagy veszélyben van, ezért csak össztársadalmi összefogással érhető el, hogy a hatalomra nyomást tudjunk gyakorolni. „Emiatt az érdekérvényesítést is olyan súllyal kell felvállalnunk, mint a szakmai képzéseket. A szlovák oktatási tárca törvényalkotási folyamatait állandóan követve azonnal reagálni, jelezni kell, ha a törvénytervezet vagy a törvény nem elfogadható, negatívan érinti a magyar iskolákat. Eredményeket, megoldásokat azonban csak összefogással, jó partnerkapcsolattal, az országos szakmai civil szervezetekkel, valamint a magyar ügyeket felvállaló politikai pártokkal közösen lehet elérni” – hangsúlyozta.

A tartományi képviselőház alkotmányjogi bizottsága elfogadta a statútumtervezetet

Elfogadta a tartomány statútumtervezetének szövegét a tartományi képviselőház alkotmányjogi bizottsága és ezzel a tervezet május 14-én a képviselők elé kerülhet. A bizottság 14 tagjából 11 vett részt az ülésen, kilenc támogatta a statútum tervezetét, míg két tag, a dokumentumot kidolgozó munkacsoportba a Vajdasági Szociáldemokrata Liga által delegált Srđan Sikinić és a Szerbiai Demokrata Párthoz tartozó Branislav Ristivojević tartózkodott. Pásztor István, a bizottság és a tartományi képviselőház elnöke elmondta, a statútum tervezetét kidolgozó munkacsoport függetlenül attól, hogy különféle politikai pártok képviselőiből állt fel, nagyfokú felelősségről és kollegialitásról tett tanúbizonyságot. “Elégedetten jelenthetem be, hogy olyan statútumtervezetünk van, amely szövege körül

széleskörű, vagy – hogy ne kiabáljam el – teljes konszenzus alakult ki” – mondta Pásztor, aki elégedettségének adott hangot, amiért sikerült elvégezni az öt hónappal ezelőtt felvállalt feladatot. Szavai szerint a statútumtervezet elkészülése során nem volt olyan résztvevő, aki valamilyen formában ne engedett volna. “Bebizonyítottuk, hogy van bennünk bölcsesség és hogy felnőttünk a probléma áthidalásához, a tartományi képviselőház ezúttal bebizonyította, hogy rendkívül komoly és felelősségteljes intézmény, ami lehet, hogy bizonyos tekintetben fontosabb is, mint magának a dokumentumnak a létrejötte” – hangsúlyozta Pásztor. A legtöbb vita Vajdaság hagyományos szimbólumai körül alakult ki, különösképpen pedig a legfelsőbb tartományi végrehajtó szerv elnevezése kapcsán, a munkacsoport ugyanis a Vajdaság Autonóm Tartomány Végrehajtó Tanácsa elnevezést javasolta, míg a bizottság a tartományi kormány elnevezést fogadta el – írja a Tanjug.

Lajčák: Vajdaság jó példa lehet az EU számára is

Vajdaság modellként szolgálhat az egész Európai Unió számára, amikor a különféle nemzetek békés és toleráns együttéléséről van szó, jelentette ki pénteken Miroslav Lajčák szlovák külügyminiszter. “Vajdaság modellként szolgálhat az egész EU számára, csak erről többet kell beszélni, hogy minél többet tudjanak róla az emberek. Sok olyan kérdés van ugyan, amely tekintetében Szerbiának kell tanulnia Európától, de ez az a pont, ahol Szerbia taníthatja Európát” – szögezte le Lajčák, aki gratulált a tartományi képviselőháznak a tartomány statútumának a szerbiai alkotmánnyal való összehangolása terén végzett komoly és felelősségteljes munkájáért, amely – mint fogalmazott – a felelősség és a bölcsesség tanúbizonysága volt. “Szlovákia segíthet Vajdaságnak az európai normákhoz való közeledésben és abban, hogy kihasználja a már rendelkezésére álló európai alapokat” – mondta Lajčák, aki szerint a kisebbségi kérdéssel vissza is lehet élni, ahogyan ezt manapság Ukrajna esete is példázza. Pásztor István, a tartományi képviselőház elnöke elmondta, tájékoztatta Lajčákot a vajdasági statútum körüli munkákról, a tartomány pénzeléséről szóló törvény kidolgozásának fázisairól, az illetékességről szóló törvényről, nemkülönben a nemzeti kisebbségek nemzeti tanácsairól szóló törvényről is, s meggyőződését fejezte ki, hogy a szerbiai parlament hamarosan elfogadja a kisebbségek nemzeti tanácsairól szóló törvényt, amely lehetővé teszi, hogy ezekben a testületekben öszre kiírassák a választásokat.

Változhat az ukrán felsőoktatási törvény

Az ukrán parlament oktatási és felsőoktatási bizottsága konzultációra hívta össze az ország felsőoktatási intézményeinek vezetőit a készülő felsőoktatási törvénnyel kapcsolatban. A találkozóról Orosz Ildikó, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke elmondta, az új ukrán felsőoktatási törvény kimondja, hogy a felsőoktatás nyelve kizárólag

az ukrán, s így Kárpátalján veszélybe kerülhet a magyar nyelvű felsőoktatás. Hozzátette: a konzultáció során úgy tapasztalták, a parlament mostani állandó bizottságának elnöke ígéretet tett, hogy módosításokat eszközölnék, és a nem állami fenntartású egyetemek, főiskolák esetében engedélyezhetik a más nyelven történő oktatást. Orosz Ildikó a másik megoldandó problémának nevezte, hogy meg kellene szüntetni a kettős mércét a kisebbségekkel szemben. Míg például az orosz nyelv és irodalom vizsgatárgy lehet a felvételin, más kisebbségi nyelvet nem emeltek be ebbe a körbe, még a magyart és a román sem, annak ellenére, hogy mindkettő uniós ország nyelve. Így például magyar–román szakra ukrán nyelvből, idegen nyelvből és Ukrajna történelméből felvételiznek a diákok. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke hozzátette: minden szakirányra kötelező az ukrán nyelv és irodalom, és ugyanazt a szintet kéri számon a nemzetiségi tannyelvű középiskolát végzett felvételiző diákoktól, amit az ukrán anyanyelvű, ukrán iskolákban érettségizett és ukrán bölcsészszakra felvételizőktől elvárnak. Aki nem ér el megfelelő pontszámot, nem nyújthatja be a kérvényét. Orosz Ildikó arról is beszámolt, hogy a találkozóon felvetették azt a kérdést, hogy kétszintű érettségi rendszert kellene bevezetni. Ukránból lenne alapszint és felsőfok, a bölcsészszakokra a felsőfokot kérnék számon, a többi szakra pedig az ukrán nyelvi kompetenciát mérnék, s azt ellenőriznék, hogy a diák tud-e majd továbbtanulni. Az állandó bizottság elnöke ebben a kérdésben is nyitottságot mutatott, tette hozzá Orosz Ildikó.

Több mint ezren pályázták meg a „Szülőföldön magyarul” támogatást

A Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma Szülőföldön Magyarul Pályázati Irodánál idén közel 1060 pályázatot nyújtottak be a szülők nevelési-oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatásra. „Az előző évekhez hasonlóan most is több mint ezer igénylés érkezett be irodánkhoz. Minden iskolából, Baranyától Zágrábig, ahol az oktatás magyar nyelven folyik, illetve van magyar anyanyelvápolás, érkeztek be pályázatok” – mondja Pálincás Krisztián, a horvátországi Szülőföldön Magyarul Pályázati Iroda vezetője, hozzátéve, hogy idén is igyekeztek mindenhova eljuttatni a pályázati kiírás szövegét, valamint az űrlapokat is kiküldték a tanintézményekbe. A nem magyar tannyelvű intézményeket pedig körlevélben értesítették a pályázati lehetőségről. A pályázati iroda vezetője szerint nagyon sok volt a hiányos pályázat, az ilyeneknél a bankszámlával kapcsolatos adatokkal volt baj, így március közepétől zajlott a hiánypótlás. A március 14-i határidőig több mint 1050-en igényelték nevelési-oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatást. Pálincás Krisztián elmondta azt is, miután a Horvátországi Magyar Pedagógusok Fórumába beérkezett igényléseket feldolgozták, ellenőrizték, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek egy különbizottsága dönt arról, hogy mikor és kik részesülnek támogatásban.